

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๒๐๐/๕๕

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๙ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ข้อเสนอในการปรับปรุงการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล และแนวปฏิบัติในการรับ-ส่งหนังสือราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคล

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๙๐ ชุด
๒. รายงานการประชุม ก.พ.ร. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๓ จำนวน ๙๐ ชุด

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ขอเสนอเรื่องข้อเสนอในการปรับปรุงการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล และแนวปฏิบัติในการรับ-ส่งหนังสือราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคลมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ รัฐบาลมีนโยบายปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ เพื่อให้ส่วนราชการมีคุณภาพสูงในการปฏิบัติงานให้กับประชาชน โดยมีสำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดแนวทางการพัฒนา ส่งเสริม และติดตามการดำเนินงานของส่วนราชการ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามหลักการพัฒนาระบบราชการเพื่อชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน (Good Government for Better Life)

๑.๒ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบในหลักการมาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน (การไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน) ซึ่งแบ่งเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะสั้นที่แล้วเสร็จภายในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ระยะกลางแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และระยะยาวต้องแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยข้อเสนอแนวทางการติดตามพิจารณาจากการดำเนินงานของหน่วยงานในระยะสั้นที่ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วประกอบด้วย การไม่เรียกสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน การจ่ายเงินและสวัสดิการผ่านระบบ National e-Payment รวมทั้งติดตามการดำเนินการในระยะกลางเกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบ Linkage Center ของกรมการปกครอง หรือศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ (Government Data Exchange Center : GDX) ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) และแผนการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในการพิจารณาลดรายการเอกสารอื่นประกอบการยื่นคำขอที่หน่วยงานของรัฐออกให้

๑.๓ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ ได้พิจารณาเรื่องการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล โดยมีมติ ดังนี้

๑.๓.๑ เห็นชอบในหลักการการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล โดยอาจพิจารณาให้มีการนำร่องดำเนินการในภารกิจของหน่วยงานที่มีผลกระทบต่อประชาชนผู้ประกอบการ

และนักลงทุน...

และนักลงทุนเป็นสำคัญก่อน ตามความเห็นของกระทรวงอุตสาหกรรม ทั้งนี้ หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นต้องออก/ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าว ก็ให้ดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

๑.๓.๒ ในกรณีที่หน่วยงานใดไม่สามารถดำเนินการผ่านระบบดิจิทัลหรือไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่สามารพัฒนางานบริการให้เป็นระบบการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) จัดทำแผนการดำเนินการพัฒนางานบริการให้เป็นระบบ e-Service หรือยกเลิกการใช้กระดาษได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ตลอดจนในกรณีที่มีปัญหาในทางปฏิบัติให้หน่วยงานดังกล่าวเร่งประสานงานกับสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อพิจารณาขยายระยะเวลาดำเนินการเป็นรายการณี โดยจัดลำดับตามความสำคัญเร่งด่วนและความพร้อมของหน่วยงาน รวมถึงระยะเวลาที่หน่วยงานนั้น ๆ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ

๑.๓.๓ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็น ๑) ความพร้อมของหน่วยงาน เพื่อรองรับการออกเอกสารผ่านระบบดิจิทัล เช่น ความพร้อมของระบบอินเทอร์เน็ต ๒) การบูรณาการร่วมกันเพื่อการพัฒนาและการเชื่อมโยงข้อมูล และ ๓) ความปลอดภัยทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ไปพิจารณาให้ได้ข้อยุติและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปได้

๑.๓.๔ เมื่อการกำหนดมาตรฐานธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วยการจัดทำใบอนุญาต หนังสือรับรองในรูปแบบดิจิทัลแล้วเสร็จ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและชักจูงความเข้าใจกับบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนผู้รับบริการ เพื่อให้การพัฒนางานบริการภาครัฐให้เป็นระบบการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์และการออกเอกสารของทางราชการผ่านระบบดิจิทัลมีมาตรฐานในการดำเนินงานในแนวทางเดียวกันและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๑.๔ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณาเรื่องมาตรการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารราชการและให้บริการประชาชนในสภาวะวิกฤต (รองรับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)) โดยมีมติเห็นชอบในหลักการตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ซึ่งมีมาตรการเพื่อการปรับเปลี่ยนการให้บริการงานอนุมัติ อนุญาต รับรอง จัดแจ้ง หรือจดทะเบียนตามกฎหมาย ที่ให้ดำเนินการผ่านระบบ e-Service โดยเร็ว เพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในช่วงเดินทางมาติดต่อราชการ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ข้อเสนอในการปรับปรุงการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล และแนวปฏิบัติในการรับ-ส่งหนังสือราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคลเป็นเรื่องที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๓ เห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๑/๑๐ จึงเป็นเรื่องที่กฎหมายกำหนดให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อเป็นการเร่งรัดให้หน่วยงานดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ ในการพัฒนาการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล และการพัฒนางานบริการให้เป็นระบบ

e-Service หรือยกเลิกการใช้กระดาษได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมทั้ง เป็นการสนับสนุนการดำเนินการตามมาตรการของรัฐบาลในการป้องกันวิกฤตการณ์จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

๔. สำคัญ

๔.๑ ผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ ในการขับเคลื่อนการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล

(๑) การจัดทำข้อเสนอแนะมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ สพรอ. จัดทำข้อเสนอแนะมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๕ ข้อเสนอแนะมาตรฐาน ได้แก่ ๑) การกำหนดข้อมูลในใบรับรองและรายการเพิกถอนใบรับรอง ๒) การจัดทำหนังสือรับรองในรูปแบบดิจิทัล ๓) การใช้ข้อความ XML สำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ๔) การรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศสำหรับผู้ให้บริการจัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และ ๕) การจัดทำข้อความอิเล็กทรอนิกส์สำหรับใบเสร็จรับเงินภาครัฐ

(๒) การพัฒนาการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานนำร่อง

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการส่งเสริมและยกระดับการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการและการประกอบธุรกิจในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ได้มีมตินำร่องการจัดทำเอกสารหลักฐานผ่านระบบดิจิทัล ๕ ประเภทเอกสาร ได้แก่ ๑) ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Certificate) ๒) บัตรที่ออกให้ประชาชน (e-card) ๓) ใบรับ/ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Receipt/e-Tax Invoice) ๔) ใบรับรองแพทย์ (e-Medical Certificate) และ ๕) ใบมอบอำนาจ (e-Proxy) โดยมีหน่วยงานของรัฐจำนวน ๒๕ หน่วยงาน เข้าร่วมเป็นหน่วยงานนำร่องได้แก่ ๑) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ๒) กรมบัญชีกลาง ๓) กรมสรรพสามิต ๔) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ๕) กรมปศุสัตว์ ๖) กรมธุรกิจพลังงาน ๗) กรมการท่องเที่ยว ๘) กรมการขนส่งทางบก ๙) กรมโรงงานอุตสาหกรรม ๑๐) กรมเจ้าท่า ๑๑) สำนักงาน ก.พ. ๑๒) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๓) สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ๑๔) กรมคุมประพฤติ ๑๕) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ๑๖) กรมวิชาการเกษตร ๑๗) กรมสรรพากร ๑๘) กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ๑๙) สำนักงานประกันสังคม ๒๐) กรมประมง ๒๑) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ๒๒) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) ๒๓) แพทยสภา ๒๔) โรงพยาบาลศิริราช และ ๒๕) มหาวิทยาลัยขอนแก่น

(๓) การประชุมสัมมนาเผยแพร่ผลการพัฒนาแนวทางการให้บริการภาครัฐ เรื่อง ๔ ปี กฎหมายอำนวยความสะดวก สู่บริการภาครัฐไทยในยุคดิจิทัล

สำนักงาน ก.พ.ร. จัดประชุมสัมมนาเผยแพร่ผลการพัฒนาแนวทางการให้บริการภาครัฐ เรื่อง ๔ ปี กฎหมายอำนวยความสะดวก สู่บริการภาครัฐไทยในยุคดิจิทัล เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ เพื่อเผยแพร่ผลการพัฒนาการให้บริการภาครัฐตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ การแสดงเจตจำนง การแถลงข่าว การให้คำปรึกษาและรับสมัครหน่วยงานนำร่องในการพัฒนาการออกเอกสารในรูปแบบดิจิทัล ทั้งนี้ ผลจากการจัดประชุมสัมมนาดังกล่าว มีหน่วยงานที่เข้าร่วมสัมมนาแจ้งความประสงค์ขอเข้าร่วมเป็นหน่วยงานนำร่องในการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล เพิ่มเติม จำนวน ๗ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) กรมบังคับคดี ๒) กรมป่าไม้ ๓) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ๔) สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม ๕) กรมประชาสัมพันธ์ ๖) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และ ๗) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ดังนั้น...

ดังนั้น จึงมีหน่วยงานนำร่องในด้านการพัฒนาการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล รวมจำนวน ๓๒ หน่วยงาน รวม ๖๗ ใบอนุญาต (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๓)

(๔) การติดตามและหาวิธีการขับเคลื่อนการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานนำร่อง

สำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับ สพร. และ สพอ. ติดตามและหาวิธีการขับเคลื่อนการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานนำร่อง ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๓ จำนวน ๒๐ หน่วยงาน รวม ๕๗ ใบอนุญาต โดยผลการติดตามมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

(๔.๑) สรุปสถานะการพัฒนาการออกเอกสารราชการผ่านระบบดิจิทัล แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ มีความพร้อมในการดำเนินการได้ทันที หน่วยงานที่สามารถออกเอกสารราชการผ่านระบบดิจิทัลตามมาตรฐานที่ สพอ. กำหนด และพร้อมเป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่น จำนวน ๗ หน่วยงาน ๑๔ ใบอนุญาต ได้แก่ ใบอนุญาตของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กรมสรรพากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมประมง และกรมสรรพสามิต

กลุ่มที่ ๒ ปรับมาตรฐานการออกเอกสารราชการผ่านระบบดิจิทัล หน่วยงานที่มีการให้บริการผ่านระบบ e-Services และสามารถออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัลได้แล้ว แต่เอกสารหลักฐานดังกล่าวยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ สพอ. กำหนด จำนวน ๘ หน่วยงาน ๑๓ ใบอนุญาต ได้แก่ ใบอนุญาตของกรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมเจ้าท่า กรมการท่องเที่ยว สำนักงาน ก.พ. สำนักงานประกันสังคม กรมการขนส่งทางบก และกรมสรรพสามิต

กลุ่มที่ ๓ อยู่ระหว่างพัฒนาการออกเอกสารราชการผ่านระบบดิจิทัล หน่วยงานที่มีการให้บริการผ่านระบบ e-Services และอยู่ในระหว่างการพัฒนาการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล มี ๑๐ หน่วยงาน ๓๐ ใบอนุญาต ได้แก่ ใบอนุญาตของกรมปศุสัตว์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ สำนักงาน กสทช. กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมวิชาการเกษตร กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมประมง กรมธุรกิจพลังงาน และแพทยสภา

(๔.๒) ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล

(๔.๒.๑) ด้านการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ การออกเอกสารหลักฐานของทางราชการเป็นเอกสารดิจิทัลตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดให้ต้องมีการลงลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Signature) ที่ต้องมีการระบุยืนยันตัวตนด้วย Certification Authority (CA) ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง โดยมีค่าใช้จ่ายระหว่าง ๕๐๐ - ๓,๐๐๐ บาท ต่อคนต่อปี ดังนั้น หน่วยงานส่วนใหญ่จึงมีข้อกังวลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายดังกล่าว โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีการปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค เช่น กรมปศุสัตว์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการลงนามในใบอนุญาตเป็นจำนวนมาก และกรณีการออกใบรับรองแพทย์ ซึ่งหากจะต้องออกเอกสารดิจิทัลแล้ว จะต้องมีการขอ CA ให้กับแพทย์ทุกคน เป็นต้น

(๔.๒.๒) ด้านกฎหมาย กฎระเบียบ กฎหมายของหน่วยงาน ยังไม่เอื้อต่อการให้บริการรูปแบบดิจิทัล เช่น

- กรมปศุสัตว์ หนังสืออนุมัติแผนการจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุมัติแผนงาน

การจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ก กำหนดให้การยื่นคำขออนุมัติแผนงาน ให้ยื่น ณ ท้องที่ที่จะจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์

- แพทยสภา พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๙ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้

(๔.๒.๓) ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล ยังไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ เช่น การเชื่อมโยงข้อมูลของกรมวิชาการเกษตรกับสหกรณ์จังหวัดทั่วประเทศของกรมส่งเสริมสหกรณ์ การเชื่อมโยงข้อมูลด้านภาษีของสำนักงานประกันสังคมกับกรมสรรพากร

(๔.๒.๔) ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร หน่วยงานไม่มีงบประมาณในการพัฒนาการให้บริการในรูปแบบดิจิทัล เช่น กรมการท่องเที่ยว กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมคุมประพฤติ แพทยสภา กรมธุรกิจพลังงาน เป็นต้น ในส่วนของบุคลากรมีหน่วยงานที่ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาระบบ เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมวิชาการเกษตร กรมคุมประพฤติ แพทยสภา กรมประมง เป็นต้น

(๔.๓) การสนับสนุนที่หน่วยงานประสงค์จะได้รับ

(๔.๓.๑) การแก้ไขเรื่องค่าใช้จ่ายในการลงลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Signature) ที่ต้องมีการระบุยืนยันตัวตนด้วย Certification Authority (CA) ซึ่งปัจจุบันมีค่าใช้จ่ายสูง

(๔.๓.๒) การสนับสนุนการให้คำปรึกษาทางเทคนิคสำหรับการพัฒนาการให้บริการผ่านระบบดิจิทัลตามคำแนะนำในการออกเอกสารราชการผ่านระบบดิจิทัลจาก สพร. และ สพอ.

(๔.๓.๓) ขอให้สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานหลักในการรวบรวมกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่หน่วยงานนำร่องต้องการแก้ไข เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๔.๒ การรับ-ส่งหนังสือราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคล

เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาระบบราชการไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการรับ-ส่งหนังสือราชการระหว่างส่วนราชการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการรับ-ส่งหนังสือของภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพ และมีความคุ้มค่าสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล โดยผลจากการศึกษาพบว่า

๔.๒.๑ การรับ-ส่งหนังสือราชการระหว่างส่วนราชการในปัจจุบัน ดำเนินการภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้ในข้อ ๔๖ ให้การส่งหนังสือซึ่งมิใช่เป็นการส่งโดยทางไปรษณีย์นั้น ผู้รับหนังสือต้องลงชื่อในสมุดส่งหนังสือหรือใบรับเพื่อนำมาผนึกติดไว้ที่สำเนาฉบับของหนังสือด้วย

๔.๒.๒ ด้วยเหตุที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณฯ กำหนดแนวปฏิบัติในการรับ-ส่งหนังสือไว้โดยมุ่งเน้นเฉพาะรูปแบบการรับ-ส่งเอกสารที่อยู่ในรูปวัตถุ การติดต่อประสานงานทางหนังสือของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ผ่านมา จึงไม่อาจใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลได้ และแม้ว่าจะได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๔ และพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อรองรับการรับ-ส่งหนังสือที่ทำในรูปแบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการรับ-ส่งหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณฯ แล้วก็ตาม แต่ส่วนราชการต่าง ๆ ก็ยังคงเลือกใช้การส่งทางไปรษณีย์เป็นหลักปฏิบัติในการส่งหนังสือราชการอยู่ในปัจจุบัน

๔.๒.๓ สำนักงาน...

๔.๒.๓ สำนักงาน ก.พ.ร. รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ระบบดิจิทัลในภาครัฐ เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดต่อประสานงานในภาครัฐ และได้ผลักดันให้มีการพัฒนาและนำจดหมายอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ทั้งในการติดต่อประสานงานภาครัฐ และการให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

(๑) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามที่สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ ให้ออกเวียนระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณฯ มาใช้บังคับ กับการรับเรื่องร้องเรียนที่ส่งเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน

(๒) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ การปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย งานสารบรรณฯ ให้รองรับการดำเนินการด้วยระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ได้

(๓) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามมติคณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ให้พัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสาร ในภาครัฐ และกำหนดให้ข้าราชการระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องใช้ระบบจดหมาย อิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานที่สังกัดหรือระบบกลางของภาครัฐด้วย

(๔) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน) ได้รายงานให้คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบว่าได้มีการจัดทำ ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐโดยเชื่อมโยงกับระบบ MailGoThai เรียบร้อยแล้ว

(๕) เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓ สพธอ. ได้ประกาศข้อเสนอแนะการจัดการ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามแนวทางการปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้ง ของหน่วยงานของรัฐ เพื่อรองรับการบริหารความต่อเนื่องในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามแนว การปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐ ด้วยการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นเครื่องมือ ในการทำงานเป็นการชั่วคราว ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

๔.๒.๔ ความล่าช้าของหน่วยงานภาครัฐในการนำจดหมายอิเล็กทรอนิกส์มาปรับใช้ ในการติดต่อสื่อสาร ไม่เพียงส่งผลให้การติดต่อสื่อสารในภาครัฐมีความล่าช้าและมีค่าใช้จ่ายในการจัดส่งหนังสือ ทางไปรษณีย์สูงถึงปีละ ๘๐๐ ล้านบาท แต่ยังมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการปฏิรูปประเทศด้านการบริหาร ราชการแผ่นดินตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ในการบริหารราชการแผ่นดินและจัดทำบริการสาธารณะ รวมถึงความพยายามที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นรัฐบาล ดิจิทัลตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ และการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกด้วย

๔.๓ การพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาเห็นว่า การขับเคลื่อนการออกเอกสารหลักฐานของ ทางราชการผ่านระบบดิจิทัลยังมีอุปสรรคสำคัญหลายประการ ได้แก่ ด้านการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้านกฎหมาย ระเบียบ ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลและด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร ที่มีความจำเป็นต้อง แก้ไข รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการดำเนินการรับ-ส่งหนังสือราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างส่วนราชการ ที่เป็นนิติบุคคล จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการของภาครัฐและทำให้ประหยัดงบประมาณของภาครัฐ ในการรับ-ส่งหนังสือราชการ และเป็นส่งเสริมการพัฒนาไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล จึงได้นำเสนอคณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๓ โดยที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๔.๓.๑ เห็นชอบ...

๔.๓.๑ เห็นชอบข้อเสนอในการปรับปรุงเพื่อการพัฒนากระบวนการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล ใน ๓ ประเด็น ได้แก่

(๑) การพิจารณาความเหมาะสมเกี่ยวกับการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระบบราชการ (Government Certification Authority) เพื่อให้ค่าใช้จ่ายลดลง

(๒) การแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการให้บริการและการออกเอกสารหลักฐานในรูปแบบดิจิทัลของหน่วยงานนำร่อง

(๓) ให้ สพร. เร่งรัดพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เพื่อให้หน่วยงานสามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้โดยเร็ว โดยกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวข้างต้น ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วันภายหลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ หากหน่วยงานใดดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย

๔.๓.๒ เห็นชอบข้อเสนอแนวปฏิบัติในการรับ-ส่งหนังสือราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคล ที่กำหนดให้ส่วนราชการภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณาฯ เฉพาะที่เป็นนิติบุคคลให้มีการรับ-ส่งหนังสือระหว่างส่วนราชการเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ แต่ไม่รวมถึงกรณีหนังสือที่ต้องสงวนเป็นความลับตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ยังคงให้ทำเป็นหนังสือราชการและจัดส่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณาฯ อยู่ต่อไป

๔.๓.๓ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จในการดำเนินการในแต่ละเรื่อง ให้มีความชัดเจนและมีความเหมาะสมสำหรับแนวปฏิบัติในการรับ-ส่งหนังสือราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคล

๔.๓.๔ ให้นำเรื่อง ข้อเสนอในการปรับปรุงเพื่อการพัฒนากระบวนการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล และแนวปฏิบัติในการรับ-ส่งหนังสือราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคลเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๕. ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๑/๑๐ (๑) ก.พ.ร. มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้พิจารณาแล้วเห็นควรนำมติคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อสั่งการให้หน่วยงานนำไปปฏิบัติ ประกอบกับสำนักงาน ก.พ.ร. ได้พิจารณาเห็นว่า สถานการณ์ปัจจุบันที่ยังคงมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อการให้บริการประชาชนและการปฏิบัติงานของภาครัฐ ดังนั้นส่วนราชการจึงต้องเร่งพัฒนาการให้บริการประชาชนในระบบ e-Service ที่เต็มรูปแบบโดยเร็ว จึงขอเสนอ ดังนี้

๖.๑ ข้อเสนอในการปรับปรุงเพื่อการพัฒนากระบวนการออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล

๖.๑.๑ การลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระบบราชการ (Government Certification Authority) ซึ่งมีอุปสรรคสำคัญในเรื่องค่าใช้จ่ายที่สูง เห็นควรดำเนินการเพื่อให้ค่าใช้จ่ายลดลงใน ๒ ระยะ ได้แก่

(๑) การดำเนินการ...

(๑) การดำเนินการในระยะเร่งด่วน ให้ สพร. ร่วมกับ สพรอ. เสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในเอกสารที่ออกให้ของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เงินกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมาดำเนินการตามแนวทางที่เสนอในกรณีมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น

(๒) การดำเนินการในระยะต่อไป ให้สำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับ สพร. และ สพรอ. ศึกษาความเป็นไปได้ในการอนุมัติ อนุญาตทางอิเล็กทรอนิกส์แบบรวมศูนย์ โดยให้มีผู้มีอำนาจในการอนุมัติ อนุญาตเพียงคนเดียว

๖.๑.๒ สำนักงาน ก.พ.ร. รวบรวมประเด็นกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการให้บริการและการออกเอกสารหลักฐานในรูปแบบดิจิทัลของหน่วยงานนำร่อง และแจ้งคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง (๒) รวมทั้งแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่จำเป็นต้องแก้ไข ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

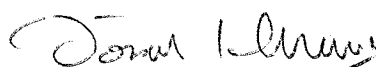
๖.๑.๓ ให้ สพร. เร่งรัดพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เพื่อให้หน่วยงานสามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้โดยเร็ว โดยกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวข้างต้น ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วันภายหลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ หากหน่วยงานใดดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย

๖.๒ ข้อเสนอแนวปฏิบัติในการรับ-ส่งหนังสือราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคล

ให้ส่วนราชการภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณฯ เฉพาะที่เป็นนิติบุคคลให้มีการรับ-ส่งหนังสือระหว่างส่วนราชการในรูปแบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่รวมถึงกรณีหนังสือที่ต้องสงวนเป็นความลับตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติที่ยังคงให้ทำเป็นหนังสือราชการและจัดส่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณฯ ต่อไป ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวให้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะการจัดการระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามแนวทางการปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน ภายหลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอ่อนฟ้า เวชชาชีวะ)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองนวัตกรรมบริการภาครัฐ

โทร. ๐๘ ๓๙๐๔ ๔๖๙๒ (อักษรณ์) หรือ ๐๖ ๕๕๐๔ ๗๑๑๔ (ชนิษฐา)

อีเมล gg@opdc.go.th

www.opdc.go.th